ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Ιανουαρίου 1999

για τη θέσπιση ειδικού προγράμματος έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης στον τομέα «Βελτίωση του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού και της κοινωνικοοικονομικής βάσης γνώσεων» (1998-2002)

(1999/173/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Θ παράγραφος 4,

την πρόταση της Επιτροπής [1],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [3],

Εκτιμώντας:

(1) ότι, με την απόφαση αριθ. 182/1999/ΕΚ [4], το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (καλούμενο στο εξής «πέμπτο πρόγραμμα-πλαίσιο») για τις δράσεις έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (καλούμενες στο εξής «δράσεις ΕΤΑ») για την περίοδο 1998-2002, στο οποίο εκτίθενται οι γενικοί άξονες και οι επιστημονικοί και τεχνολογικοί στόχοι των δραστηριοτήτων που θα πρέπει να αναληφθούν στον τομέα της βελτίωσης του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού και της κοινωνικοοικονομικής βάσης γνώσεων·

(2) ότι το άρθρο 130 Θ παράγραφος 3 της συνθήκης ορίζει ότι το πρόγραμμα-πλαίσιο τίθεται σε εφαρμογή μέσω ειδικών προγραμμάτων, που εκπονούνται βάσει του προγράμματος-πλαισίου στο εσωτερικό κάθε δράσης, και ότι σε κάθε ειδικό πρόγραμμα διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες της υλοποίησής του, καθορίζεται η διάρκειά του και προβλέπονται τα μέσα που κρίνονται απαραίτητα·

(3) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της απόφασης αριθ. 1110/94/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1994, σχετικά με το τέταρτο πρόγραμμα-πλαίσιο δράσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (1994-1998) [5] και σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 των αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με τα ειδικά προγράμματα για την εφαρμογή του τετάρτου προγράμματος-πλαισίου, η Επιτροπή φρόντισε ώστε να γίνει εξωτερική αξιολόγηση, την οποία διαβίβασε, μαζί με τα συμπεράσματα και τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών·

(4) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 130 Ι της συνθήκης, η απόφαση 1999/65/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τους κανόνες συμμετοχής των επιχειρήσεων, των κέντρων ερευνών και των πανεπιστημίων καθώς και τους κανόνες διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας για την υλοποίηση του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας [6] (καλούμενους στο εξής «κανόνες συμμετοχής και διάδοσης»), έχει εφαρμογή στο παρόν πρόγραμμα πλαίσιο· ότι οι κανόνες αυτοί επιτρέπουν τη συμμετοχή του Κοινού Κέντρου Ερευνών στις έμμεσες δράσεις που καλύπτονται από το παρόν ειδικό πρόγραμμα·

(5) ότι, κατά την εφαρμογή του παρόντος προγράμματος, εκτός από τις μορφές συνεργασίας που καλύπτονται από τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ή από μια συμφωνία σύνδεσης, ενδέχεται να κριθεί σκόπιμη η ανάπτυξη δραστηριοτήτων διεθνούς συνεργασίας, ιδίως βάσει του άρθρου 130 Μ της συνθήκης, με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς·

(6) ότι η εφαρμογή του παρόντος προγράμματος συνεπάγεται επίσης δραστηριότητες και μηχανισμούς με στόχο την τόνωση, τη διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της ΕΤΑ, ιδίως όσον αφορά τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)·

---

[1] ΕΕ C 260 της 18.8.1998, σ. 87.
[2] Γνώμη που διατυπώθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 1998 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).
[3] ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 123.
[4] ΕΕ L 26 της 1.2.1999, σ. 1.
[5] ΕΕ L 126 της 18.5.1994, σ. 1· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση αριθ. 2535/97/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 18.12.1997, σ. 1).
[6] ΕΕ L 26 της 1.2.1999, σ. 46.

(7) ότι είναι σημαντικό να έχει η επιστημονική και η βιομηχανική κοινότητα και οι χρήστες ουσιώδη συμβολή στον ορισμό των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν και να συμπράξουν, κατά τον ενδεδειγμένο τρόπο, στην υλοποίηση του προγράμματος·

(8) ότι οι ερευνητικές δραστηριότητες βάσει του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου θα πρέπει να είναι επίσης προσανατολισμένες προς την καινοτομία ώστε να συμβάλουν, μεταξύ άλλων, στους στόχους του πρώτου σχεδίου δράσης για την καινοτομία·

(9) ότι η βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί συστατικό παράγοντα της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της απασχόλησης στην Κοινότητα·

(10) ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ·

(11) ότι στην εφαρμογή του παρόντος προγράμματος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η πολιτική της Κοινότητας στο θέμα της ισότητας ευκαιριών·

(12) ότι η αποτελεσματική και διαφανής διαχείριση συμβάλλει ώστε το πρόγραμμα να είναι πιο αποτελεσματικό και φιλικότερο προς το χρήστη·

(13) ότι οι διοικητικές δαπάνες θα πρέπει να ενταχθούν στον κοινοτικό προϋπολογισμό υπό συνθήκες διαφάνειας·

(14) ότι η υλοποίηση του παρόντος προγράμματος θα πρέπει να παρακολουθείται ώστε, όταν επιβάλλεται, να προσαρμόζεται στις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις· ότι, την κατάλληλη στιγμή, θα πρέπει να λάβει χώρα και αξιολόγηση της προόδου του προγράμματος εκ μέρους ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων·

(15) ότι έχει ληφθεί η γνώμη της επιτροπής επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας επί του επιστημονικού και τεχνολογικού περιεχομένου των ειδικών προγραμμάτων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου, θεσπίζεται ειδικό πρόγραμμα για τη «Βελτίωση του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού και της κοινωνικοοικονομικής βάσης γνώσεων» (καλούμενο στο εξής «ειδικό πρόγραμμα») για την περίοδο από τις 25 Ιανουαρίου 1999 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002.

Άρθρο 2

1. Σύμφωνα με το παράρτημα III του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου, το ποσό που κρίνεται αναγκαίο για την εκτέλεση του ειδικού προγράμματος ανέρχεται σε 1 280 εκατομμύρια ευρώ, από τα οποία 6,55 % κατ' ανώτατο όριο για τις διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής.

Στο παράρτημα I παρατίθεται ενδεικτική κατανομή του ως άνω ποσού.

2. Από το ποσό της παραγράφου 1:

— 293 εκατομμύρια ευρώ αφορούν την περίοδο 1998-1999

και

— 987 εκατομμύρια ευρώ αφορούν την περίοδο 2000-2002.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου, το Συμβούλιο αναπροσαρμόζει το τελευταίο ποσό συμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ) δεύτερη περίπτωση του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου. Ενόσω εκκρεμεί η απόφαση του Συμβουλίου, το παρόν ειδικό πρόγραμμα δεν υλοποιείται πέραν του ορίου που αναφέρεται ανωτέρω στην πρώτη περίπτωση.

3. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή καθορίζει, μεριμνώντας για την τήρηση των επιστημονικών και τεχνολογικών στόχων και των προτεραιοτήτων που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση, τις πιστώσεις για κάθε οικονομικό έτος, λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους στο πλαίσιο των πολυετών δημοσιονομικών προοπτικών πόρους.

Άρθρο 3

1. Οι γενικές γραμμές, οι επιστημονικοί και τεχνολογικοί στόχοι του ειδικού προγράμματος και οι αντίστοιχες προτεραιότητες παρατίθενται στο παράρτημα II. Καθορίζονται σε συνέπεια με τις αρχές και τις τρείς κατηγορίες κριτηρίων επιλογής που αναφέρονται στο παράρτημα I του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου.

2. Σύμφωνα με τις ως άνω αρχές και κριτήρια, στην επιλογή των δράσεων ΕΤΑ που θα αναληφθούν εφαρμόζονται τα κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στο άρθρο 10 των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης.

Στο παράρτημα IV παρατίθενται ειδικά κριτήρια επιλογής για το παρόν πρόγραμμα.

Κατά την εφαρμογή του προγράμματος, καθώς και στο πρόγραμμα εργασίας που ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, τηρούνται όλα αυτά τα κριτήρια, μολονότι η στάθμισή τους είναι δυνατόν να διαφέρει.

3. Στο ειδικό πρόγραμμα εφαρμόζονται οι κανόνες συμμετοχής και διάδοσης.

4. Οι λεπτομερείς κανόνες για τη χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας στο ειδικό πρόγραμμα ορίζονται στο άρθρο 4 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου.

Οι έμμεσες δράσεις ΕΤΑ του ειδικού προγράμματος ορίζονται στα παραρτήματα II και IV του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου.

Στο παράρτημα III της παρούσας απόφασης περιέχονται ειδικοί κανόνες για την εκτέλεση του προγράμματος.

Άρθρο 4

Βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στο άρθρο 3 και των επιστημονικών και τεχνολογικών στόχων και προτεραιοτήτων που αναφέρονται στο παράρτημα II, η Επιτροπή:

α) παρακολουθεί την εκτέλεση του ειδικού προγράμματος με τη δέουσα βοήθεια από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και υποβάλλει στο Συμβούλιο, όπου χρειάζεται, προτάσεις προσαρμογής του, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου·

β) φροντίζει να γίνει η εξωτερική αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου, όσον αφορά στις δράσεις που υλοποιούνται στα πεδία που καλύπτει το ειδικό πρόγραμμα.

Άρθρο 5

1. Η Επιτροπή εκπονεί πρόγραμμα εργασίας, προσδιορίζοντας:

α) αναλυτικότερα τους στόχους του παραρτήματος II και τις προτεραιότητές του στον τομέα της ΕΤΑ·

β) το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του ειδικού προγράμματος·

γ) τις διαδικασίες συντονισμού που παρατίθενται στο παράρτημα III και ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της επίτευξης των στόχων της τρίτης δράσης του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου που σχετίζονται με την καινοτομία και τη συμμετοχή των ΜΜΕ·

δ) εάν παραστεί ανάγκη, τα κριτήρια επιλογής καθώς και τον τρόπο εφαρμογής τους για κάθε κατηγορία έμμεσης δράσης ΕΤΑ.

2. Το πρόγραμμα εργασίας θα λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων, ιδίως της επιστημονικής και της βιομηχανικής κοινότητας και των χρηστών. Θα χρησιμεύσει ως βάση για την υλοποίηση των έμμεσων δράσεων ΕΤΑ, βάσει των διαδικασιών που προβλέπουν οι κανόνες συμμετοχής και διάδοσης.

3. Το πρόγραμμα εργασίας ενημερώνεται όποτε χρειάζεται και διατίθεται από την Επιτροπή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη υπό εύχρηστη μορφή, μεταξύ άλλων ηλεκτρονική.

Άρθρο 6

1. Η Επιτροπή επιφορτίζεται με την εκτέλεση του παρόντος ειδικού προγράμματος.

2. Η διαδικασία που προβλέπεται το άρθρο 7 εφαρμόζεται για τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

— την εκπόνηση και την ενημέρωση του προγράμματος εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, μεταξύ άλλων όσον αφορά το περιεχόμενο των προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων,

— την έγκριση δράσεων ΕΤΑ που προτείνονται για χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης και της συμμετοχής φορέων τρίτων χωρών, σε περίπτωση που η κοινοτική συμβολή βάσει του προγράμματος αυτού υπολογίζεται σε ποσό τουλάχιστον ίσο με 0,3 εκατομμύρια ευρώ,

— τη διατύπωση της εντολής καθηκόντων για την εξωτερική αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου,

— οιαδήποτε αναπροσαρμογή της ενδεικτικής κατανομής του ποσού που παρατίθεται στο παράρτημα I.

Άρθρο 7

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή προγράμματος (στο εξής εναφερόμενη ως «η επιτροπή») που απο-

τελείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής.

2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της σχετικά με τα ανωτέρω αναφερόμενα σχέδια μέτρων εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος, αποφασίζει δε με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν ψηφίζει.

3. α) Η Επιτροπή θεσπίζει τα σχεδιαζόμενα μέτρα εφόσον είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

β) Εάν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν το Συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός προθεσμίας εννέα εβδομάδων από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

4. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά την επιτροπή σχετικά με τη συνολική πορεία της εκτέλεσης του ειδικού προγράμματος, και ίδιως για την πρόοδο όλων των δράσεων ΕΤΑ που χρηματοδοτούνται βάσει του προγράμματος αυτού.

5. Η επιτροπή υποστηρίζεται από υποεπιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών. Αποστολή της είναι η παροχή πραγματογνωμοσύνης επί της εφαρμογής της κοινωνικοοικονομικής έρευνας στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος καθώς και η παροχή επισκόπησης της κοινωνικοοικονομικής έρευνας στο πλαίσιο ολοκλήρου του προγράμματος-πλαισίου.

Άρθρο 8

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου, η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη γενική πρόοδο της εκτέλεσης του προγράμματος, μεταξύ άλλων δε σχετικά με τη συμμετοχή ΜΜΕ και την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.

Άρθρο 9

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 25 Ιανουαρίου 1999.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. FISCHER

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ

(σε εκατομμύρια ευρώ)

Είδος δράσης	Ποσό
— Υποστήριξη της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών	858
— Βελτίωση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές	182
— Προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας	50
— Κεντρική δράση: βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής βάσης γνώσεων	165
— Στήριξη της ανάπτυξης πολιτικών στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας στην Ευρώπη	25
Σύνολο	1 280

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΓΕΝΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κόσμος βασίζεται όλο και περισσότερο στη γνώση. Το κύριο πλεονέκτημα της Κοινότητας στο πεδίο αυτό είναι ποιότητα των ερευνητών, μηχανικών και τεχνικών της. Σκοπός είναι η διατήρηση και η διευκόλυνση της ανάπτυξης του εν λόγω δυναμικού γνώσεων με μεγαλύτερη στήριξη της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών και με βελτίωση της πρόσβασης στις ερευνητικές υποδομές.

Η Κοινότητα διαθέτει επίσης ισχυρή ερευνητική παράδοση στις κοινωνικές και οικονομικές και στις ανθρωπιστικές επιστήμες, η οποία πρέπει να κινητοποιηθεί για τον προσδιορισμό οικονομικών και κοινωνικών τάσεων και απαιτήσεων, για το παρόν και το μέλλον, ώστε να συμβάλει στην κοινοτική ανταγωνιστικότητα και την ποιότητα ζωής των πολιτών της.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι γενικοί στόχοι του παρόντος προγράμματος, οι οποίοι πρόκειται να υλοποιηθούν από κοινού με συναφείς δραστηριότητες σε άλλους τομείς του προγράμματος-πλαισίου, επικεντρώνονται σε δύο κύρια πεδία δραστηριοτήτων, τη βελτίωση του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού και την ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής βάσης γνώσεων. Προς το σκοπό αυτό πρόκειται να αναληφθούν δράσεις:

— για την ανάπτυξη του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού της Κοινότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στη διασφάλιση ίσων όρων πρόσβασης και τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, ιδίως μέσω της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών ώστε, να υπάρξει μεταξύ άλλων, συμβολή στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,

— για την βελτίωση της πρόσβασης στις ερευνητικές υποδομές,

— για να αποτελέσει η Κοινότητα ελκυστικό τόπο για τους ερευνητές και για να προαχθεί η ευρωπαϊκή έρευνα στο διεθνή χώρο και να προαχθεί η ευρωπαϊκή επιστημονική και τεχνολογική παιδεία,

— για να ενισχυθεί, μέσω μιας ειδικής κεντρικής δράσης, η κοινωνικοοικονομική βάση γνώσεων για την καλύτερη κατανόηση των βασικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή κοινωνία,

— για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των πολιτικών στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας και των λοιπών πολιτικών της Κοινότητας.

1. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Α. Βελτίωση του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού

1. Υποστήριξη της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών

Η ατομική και συλλογική εμπειρογνωμοσύνη των ερευνητών της Κοινότητας αποτελεί σημαντικό κεφάλαιο. Ωστόσο, η επιστημονική έρευνα πραγματοποιείται μέσα σε ένα έντονα ανταγωνιστικό παγκόσμιο περιβάλλον και, σε σύγκριση με τους κύριους ανταγωνιστές μας, η Κοινότητα διαθέτει: σχετική έλλειψη ερευνητών· μάλλον υψηλό βαθμό κατακερματισμού και αλληλεπικάλυψης των ερευνητικών προσπαθειών· σχετική απομόνωση των ερευνητικών ομάδων, ιδίως στις περιφερειακές και λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες της Κοινότητας· σχετικά περιορισμένη κινητικότητα ερευνητών, τόσο γεωγραφικά όσο και μεταξύ των πανεπιστημίων και της βιομηχανίας· γενική τάση προς αύξηση του μέσου όρου ηλικίας του εργατικού δυναμικού, γεγονός που επηρεάζει επίσης και τον τομέα της έρευνας, καθώς επίσης και μειωμένη αξιοποίηση του δυναμικού των γυναικών επιστημόνων.

Για την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών, η «Υποστήριξη της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών» θα επικεντρωθεί στην διευκόλυνση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού χώρου έρευνας μέσω των ακόλουθων γενικών στόχων: τόνωση της κατάρτισης μέσω της έρευνας για νεαρούς ερευνητές, ιδίως όσους βρίσκονται στα πρώτα στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας· προώθηση της ισότητας ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στον τομέα της έρευνας· προώθηση της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων διεπιστημονικών προγραμμάτων ιδίως μέσω δικτύωσης γύρω από κοινά ερευνητικά σχέδια· προώθηση της κινητικότητας των ερευνητών σε ευρωπαϊκή κλίμακα· ενθάρρυνση της συνεργασίας, της αλληλεπίδρασης και της κινητικότητας του προσωπικού μεταξύ πανεπιστημιακής και βιομηχανικής έρευνας και προαγωγή της επιστημονικής και τεχνολογικής συνοχής στην Κοινότητα, ιδίως όσον αφορά τις λιγότερο ευνοημένες περιφέρειές της.

Η εν λόγω δράση του προγράμματος θα υλοποιηθεί μέσω δύο αξόνων: των δικτύων κατάρτισης ερευνητών και ενός συνεκτικού συστήματος υποτροφιών «Μαρία Κιουρί», τα οποία θα είναι ανοικτά σε όλους τους τομείς της επιστημονικής έρευνας που συμβάλλουν στην επίτευξη των ερευνητικών στόχων της Κοινότητας, στην τεχνολογική ανάπτυξη και επίδειξη, για σχέδια ελεύθερης επιλογής εκ μέρους των ίδιων των συμμετεχόντων. Κατά την επιλογή των σχεδίων δεν θα υπάρξει προκαθορισμένος στόχος όσον αφορά τον επιστημονικό κλάδο ή το θέμα — η επιλογή θα ακολουθήσει αποκλειστικά τα κριτήρια της επιστημονικής αριστείας και της συνάφειας προς τους στόχους των δράσεων (δηλαδή προσέγγιση από το ειδικό προς το γενικό). Ωστόσο, θα υπάρξει (εκ των υστέρων) αξιολόγηση της χρηματοδότησης του σχεδίου σε σχέση με τους ερευνητικούς τομείς και τη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

Δίκτυα κατάρτισης ερευνητών

Πρωταρχικός στόχος είναι η προώθηση της κατάρτισης μέσω της έρευνας, ιδίως των νεαρών ερευνητών προδιδακτορικού και μεταδιδακτορικού επιπέδου, στο πλαίσιο διακρατικών συλλογικών ερευνητικών σχεδίων υψηλής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων και των νεοεμφανιζόμενων ερευνητικών τομέων. Η κοινοτική στήριξη θα χορηγηθεί τόσο για την ενίσχυση των ερευνητικών ομάδων ενός δικτύου μέσω χρονικά περιορισμένης τοποθέτησης νεαρών ερευνητών που προέρχονται από χώρα εκτός της χώρας της εκάστοτε ομάδας, όσο και για τη συμβολή στις δαπάνες συντονισμού του συλλογικού ερευνητικού σχεδίου στο οποίο βασίζεται το δίκτυο.

Θα απαιτηθεί για κάθε δίκτυο ο προσδιορισμός κατάλληλου προγράμματος κατάρτισης για τους νεαρούς ερευνητές. Το πρόγραμμα κατάρτισης θα επωφεληθεί από τον διεθνή χαρακτήρα του δικτύου και, κατά περίπτωση, από τον πολυεπιστημονικό χαρακτήρα του κοινού σχεδίου, τη συμπληρωματικότητα των ομάδων του και τις διασυνδέσεις του δικτύου με τη βιομηχανία. Τα δίκτυα κατάρτισης ερευνητών θα προωθούν την κατάρτιση ερευνητών σε σχετικό βιομηχανικό περιβάλλον και θα ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ πανεπιστημιακής και βιομηχανικής έρευνας όταν τα χαρακτηριστικά αυτά είναι συναφή προς το πρόγραμμα κατάρτισης των δικτύων. Από όλα τα δίκτυα θα απαιτηθεί η προσφορά ίσων ευκαιριών σε άνδρες και γυναίκες ερευνητές.

Σύστημα υποτροφιών «Μαρία Κιουρί»

Ο άξονας αυτός αποτελείται από ένα συνεκτικό σύστημα υποτροφιών «Μαρία Κιουρί», με κύριο στόχο τη χορήγηση ατομικών υποτροφιών σε νεαρούς ερευνητές υψηλής στάθμης που διαθέτουν την απαραίτητη ερευνητική εμπειρία, για θέματα επιλεγόμενα από τους ίδιους τους ερευνητές. Το σύστημα αυτό αποτελεί εστιασμένη προσπάθεια για αποδοτικότερη χρήση της κοινοτικής χρηματοδότησης των υποτροφιών για κατάρτιση μέσω της έρευνας.

Οι ερευνητές που συμμετέχουν ανήκουν σε τρεις κατηγορίες: i) πτυχιούχοι πανεπιστημίων· ii) νέοι ερευνητές με την απαιτούμενη ερευνητική πείρα· πρόκειται κατά κανόνα για ερευνητές που διαθέτουν διδακτορικό δίπλωμα ή τουλάχιστον τετραετή ερευνητική πείρα πλήρους απασχόλησης σε μεταπτυχιακό επίπεδο, εκτός των σπουδών για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος· iii) πεπειραμένοι ερευνητές· πρόκειται κατά κανόνα για ερευνητές με τουλάχιστον δεκαετή ερευνητική πείρα μεταδιδακτορικού επιπέδου που ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό ερευνητικού ιδρύματος. Η εν λόγω δράση θε παράσχει ίσες ευκαιρίες σε άνδρες και γυναίκες.

Ατομικές υποτροφίες «Μαρία Κιουρί»

Το πρόγραμμα αυτό θα παρέχει προηγμένη κατάρτιση μέσω της έρευνας στους καλύτερους νεαρούς ερευνητές της Ευρώπης, με την προοπτική να καταστούν οι υπότροφοι αυτοί κορυφαίοι ερευνητές της Ευρώπης. Τα ερευνητικά ιδρύματα θα δέχονται νεαρούς ερευνητές με την απαιτούμενη ερευνητική πείρα.

Επιπλέον, μετά τη συμπλήρωση διετούς ατομικής υποτροφίας, οι υπότροφοι που προέρχονται από λιγότερο ευνοημένη περιφέρεια και επιθυμούν να επιστρέψουν σε λιγότερο ευνοημένη περιφέρεια της χώρας τους μπορούν να υποβάλουν αίτηση για υποτροφία επανόδου.

Τα πρόσθετα και συμπληρωματικά σχήματα περιλαμβάνουν:

Βιομηχανικές υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί»

Το πρόγραμμα θα παρέχει σε νεαρούς ερευνητές την ευκαιρία να διεξάγουν έρευνα σε βιομηχανικό ή εμπορικό περιβάλλον. Στόχος είναι και εδώ η τόνωση της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και πανεπιστημίου. Οι βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις υποδοχής, θα δέχονται πτυχιούχους και νέους ερευνητές που διαθέτουν την απαιτούμενη ερευνητική πείρα. Ο φορέας υποδοχής αναμένεται ότι θα παρέχει στον υπότροφο τις κατάλληλες ερευνητικές εγκαταστάσεις και μηχανισμούς εποπτείας. Θα υπάρξουν ειδικά μέτρα για τις ΜΜΕ προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των επιχειρήσεων αυτών στο σχήμα αυτό.

Αναπτυξιακές υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί»

Το σχήμα θα συμβάλει στην ανάπτυξη ερευνητικού δυναμικού υψηλού επιπέδου σε ερευνητικά ιδρύματα των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών της Κοινότητας. Τα ερευνητικά ιδρύματα λιγότερο ευνοημένων περιφερειών που έχουν ανάγκη ανάπτυξης νέων τομέων ειδικότητας θα δέχονται νέους ερευνητές με την απαιτούμενη ερευνητική πείρα. Με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθεί η επιστημονική και τεχνολογική συνοχή στην Κοινότητα.

Υποτροφίες «Μαρία Κιουρί» για πεπειραμένους ερευνητές

Με το σχήμα αυτό θα επιστρατευθεί η εμπειρογνωμοσύνη των πεπειραμένων ευρωπαίων ερευνητών για τη μεταφορά γνώσεων και τεχνολογίας μεταξύ της βιομηχανίας και των πανεπιστημίων (αμφίδρομα), καθώς επίσης και για ανάλογη μεταφορά στις λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες. Ο πεπειραμένος ερευνητής θα προέρχεται από βιομηχανική ή εμπορική επιχείρηση και θα εντάσσεται σε πανεπιστημιακό ή ερευνητικό κέντρο και αντιστρόφως· είτε θα προέρχεται ή θα εντάσσεται σε ερευνητικό ίδρυμα σε λιγότερο ευνοημένη περιφέρεια.

Παραμονή σε κέντρα κατάρτισης «Μαρία Κιουρί»

Το πρόγραμμα θα παρέχει σε νεαρούς ερευνητές που συνεχίζουν τις σπουδές τους για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος, τη δυνατότητα να πραγματοποιούν μέρος των σπουδών αυτών σε κέντρο κατάρτισης «Μαρία Κιουρί», βελτιστοποιώντας με τον τρόπο αυτό τη χρήση ειδικευμένων κέντρων κατάρτισης με σκοπό τη δημιουργία κοινοτικής προστιθέμενης αξίας.

2. Βελτίωση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές

Η πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές καθίσταται διαρκώς περισσότερο απαραίτητη για ερευνητές που εργάζονται στην πρώτη γραμμή της επιστήμης. Η ικανότητα των ευρωπαϊκών ερευνητικών ομάδων να παραμείνουν ανταγωνιστικές ως προς άλλες ερευνητικές ομάδες στον κόσμο εξαρτάται από το βαθμό υποστήριξής τους εκ μέρους τέτοιων υποδομών ανωτάτου τεχνολογικού επιπέδου.

Ο όρος «ερευνητικές υποδομές» αναφέρεται σε εγκαταστάσεις και ιδρύματα που παρέχουν ουσιαστικές υπηρεσίες στην ερευνητική κοινότητα. Καλύπτει, λόγου χάρη, μεμονωμένες ερευνητικές εγκαταστάσεις ευρείας κλίμακας, συλλογές, ειδικές κατοικίες, βιβλιοθήκες, βάσεις δεδομένων, ολοκληρωμένα συγκροτήματα μικρών ερευνητικών εγκαταστάσεων, καθώς και κέντρα υποδομής ειδικότητας που παρέχουν υπηρεσίες στην ευρύτερη ερευνητική κοινότητα βασιζόμενα στη συσσώρευση τεχνικών και τεχνογνωσίας.

Καθώς τις περισσότερες από τις μείζονες ερευνητικές υποδομές στην Ευρώπη τις διοικούν εθνικές αρχές προς όφελος κυρίως των ερευνητών της χώρας τους, η πρόσβαση στις υποδομές αυτές συχνά περιορίζεται, σε μεγάλο βαθμό ή και αποκλειστικά, στις εθνικές ερευνητικές ομάδες.

Κατόπιν τούτου, οι ερευνητές δεν έχουν πάντοτε δυνατότητα πρόσβασης στην πλέον κατάλληλη για τις εργασίες τους υποδομή της Ευρώπης. Επιπλέον, ορισμένες σπάνιες μονάδες τεχνολογικής αιχμής που ανήκουν σε βιομηχανικές επιχειρήσεις τείνουν να παραμένουν κλειστές σε ερευνητές εκτός της επιχείρησης.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των ερευνητικών υποδομών στην Ευρώπη είναι το σχετικά χαμηλό επίπεδο διακρατικής συνεργασίας που υφίσταται μεταξύ των φορέων υποδομής σε πολλούς τομείς. Θα προέκυπτε υψηλή προστιθέμενη αξία για την Κοινότητα εάν αναπτυσσόταν η ίδια αντίληψη συνεργασίας μεταξύ των φορέων υποδομής, με εκείνη που αρχίζει να δημιουργείται σήμερα μεταξύ των ευρωπαίων ερευνητών.

Δεδομένου ότι η κατασκευή και η λειτουργία υποδομής αποτελεί αρμοδιότητα των εθνικών αρχών, η «Βελτίωση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές» έχει τους ακόλουθους γενικούς στόχους:

— τη προαγωγή νέων ευκαιριών για διακρατική πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές κοινοτικού ενδιαφέροντος,

— την ευνθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ φορέων και χρηστών των υποδομών προκειμένου να γίνει αποδοτικότερη χρήση των ερευνητικών υποδομών και συνεπώς να βελτιώνονται οι υπηρεσίες που παρέχουν στην επιστημονική κοινότητα,

— τον προγραμματισμό συντονιστικών, υποστηρικτικών και συνοδευτικών δράσεων που διαφαλίζουν συνοχή με συναφείς δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο άλλων ειδικών προγραμμάτων.

Η παραπάνω δράση θα είναι ανοικτή σε υποδομές όλων των τομέων της επιστημονικής έρευνας που συμβάλλουν στην επίτευξη των κοινοτικών στόχων για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη, στο βαθμό που τα εν λόγω μέτρα δεν λαμβάνονται στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων του προγράμματος-πλαισίου. Θα υλοποιηθεί κατά κύριο λόγο μέσω δράσης για την διευκόλυνση των ερευνητών ώστε να αποκτήσουν διακρατική πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές. Επιπλέον, θα υπάρξουν δύο συμπληρωματικές δράσεις — τα δίκτυα συνεργασίας στον τομέα των υποδομών και τα σχέδια ερευνητικής υποδομής ΕΤΑ.

Διακρατική πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές

Στόχος είναι η προαγωγή νέων δυνατοτήτων για ερευνητικές ομάδες (συμπεριλαμβανομένων και μεμονωμένων ερευνητών) ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στην πλέον κατάλληλη για τις εργασίες τους μείζονα ερευνητική υποδομή, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση της υποδομή ή των ερευνητών, στα κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένα κράτη.

Για να εξετασθεί το ενδεχόμενο κοινοτικής στήριξης, πρέπει η υποδομή να παρέχει εξυπηρέτηση διεθνούς κλάσεως, απαραίτητη για τη διεξαγωγή έρευνας υψηλής ποιότητας, πρέπει να είναι σπάνια στην Ευρώπη, να έχει σχετικά υψηλό κόστος επένδυσης ή λειτουργίας σε σχέση με το αντίστοιχο κόστος στο συγκεκριμένο κλάδο και πρέπει να παρέχει επαρκή επιστημονική και τεχνική υποστήριξη και μηχανισμούς υποστήριξης σε εξωτερικούς χρήστες και πρόσωπα που για πρώτη φορά θα είναι χρήστες.

Η κοινοτική υποστήριξη θα χορηγείται σε επιλεγμένους φορείς υποδομής, ώστε να παρέχουν σε διακρατικούς χρήστες δωρεάν πρόσβαση στις εγκαταστάσεις τους. Αναμένεται ότι καθένας από τους επιλεγμένους φορείς υποδομής θα καταστήσει ευρύτερα γνωστές τις προσφερόμενες ευκαιρίες και θα φροντίσει για ανεξάρτητη εξέταση από ομάδα ειδικών, με κριτήριο την επιστημονική αξία, των προτάσεων που του υποβάλλονται· προτεραιότητα θα δοθεί εξάλλου σε πρώτους χρήστες καθώς και σε χρήστες που προέρχονται από χώρες όπου δεν υφίστανται παρόμοιες εγκαταστάσεις.

Στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης δεν θα υποστηριχθούν, κατά γενικό κανόνα, χρήστες που διεξάγουν ιδιωτική έρευνα. Εξαίρεση θα γίνει, ωστόσο, για την περίπτωση ΜΜΕ οι οποίες επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μια συγκεκριμένη υποδομή για πρώτη φορά.

Δίκτυα συνεργασίας στον τομέα των υποδομών

Στόχος είναι η εν λόγω δράση να αποτελέσει τον καταλύτη για τον αυτοσυντονισμό και τη συνεκμετάλλευση πόρων μεταξύ φορέων υποδομής για την ενθάρρυνση μιας συνεργατικής αντίληψης μεταξύ τους, τη δημιουργία κρίσιμης μάζας για έρευνα σε τεχνικές υψηλότερων επιδόσεων, τεχνικό εξοπλισμό και τεχνολογίες, για τη διάδοση ορθής πρακτικής, την προώθηση κοινών πρωτοκόλλων και διαλειτουργικότητας, την ενθάρρυνση της συμπληρωματικότητας και τη δημιουργία «κατανεμημένων» και «εικονικών» εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας.

Η κοινοτική στήριξη θα χορηγείται προκειμένου να συμβάλει στο συντονισμό των κοινών αυτών δραστηριοτήτων, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποδοτικότερη χρήση και εκμετάλλευση των υφισταμένων και των μελλοντικών υποδομών που είναι σχετικές με το δίκτυο. Στα δίκτυα αυτά θα συμμετέχουν φορείς ερευνητικών υποδομών, ερευνητικές ομάδες πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων και της βιομηχανίας, εκπρόσωποι των χρηστών της υποδομής, καθώς και κατασκευστές εξοπλισμού. Κάθε δίκτυο θα ασχολείται με διαφορετικές πτυχές των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών.

Σχέδια ερευνητικής υποδομής ΕΤΑ

Στόχος είναι η υποστήριξη συλλογικών ερευνητικών προσπαθειών που θα μπορούσαν να έχουν ευρύτερη σημασία σε κοινοτικό επίπεδο, για τη βελτίωση της πρόσβασης και των υπηρεσιών που παρέχουν οι υποδομές σε συγκεκριμένους τομείς. Τα εν λόγω σχέδια ΕΤΑ θα ενθαρρύνονται ιδιαίτερα όταν υποστηρίζουν

τις εργασίες των δικτύων συνεργασίας στον τομέα της υποδομής του παρόντος προγράμματος ή τις πρόδρομες συντονισμένες δράσεις του προηγούμενου προγράμματος κατάρτισης και κινητικότητας των ερευνητών.

3. Προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας

Η επιστημονική και τεχνολογική αριστεία αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την Ευρώπη προκειμένου να επιτύχει στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της διεθνούς έρευνας και της επιστημονικής ανάπτυξης. Η προώθηση της αριστείας θα πρέπει να ενθαρρύνει τη συμμετοχή και την αφοσίωση των καλύτερων ατόμων και ομάδων στην ευρωπαϊκή έρευνα και να προβάλει τα εξέχοντα ευρήματα της έρευνας που παράγονται από ευρωπαίους ερευνητές.

Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να βελτιωθεί η δημόσια αντίληψη της επιστήμης και της έρευνας στην κοινωνία με στόχο τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, και ειδικότερα για δραστηριότητες που υλοποιούνται βάσει των κοινοτικών προγραμμάτων πλαισίων. Οι επιστημονικές δραστηριότητες και η έρευνα μπορούν να επιτύχουν και να έχουν τον αναμενόμενο ευεργετικό αντίκτυπο μόνον εάν οι πολίτες αποκτήσουν βασική αντίληψη της επιστήμης και των επιστημονικών θεμάτων και διαμορφώσουν εν γένει θετική εικόνα για τις συναφείς δραστηριότητες και τα αποτελέσματά τους.

Όπου αυτό είναι δυνατό, οι δραστηριότητες θα βασίζονται σε εθνικές δραστηριότητες και θα τις συμπληρώνουν.

Επιστημονικές διασκέψεις υψηλού επιπέδου

Οι επιστημονικές διασκέψεις υψηλού επιπέδου θα συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης μέσω ανταλλαγών και στη δημιουργία των καταλλήλων συνθηκών για τους πεπειραμένους ερευνητές, που εργάζονται στην αιχμή των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων, για τη μετάδοση των γνώσεων και της πείρας τους στη νεώτερη γενεά. Οι επιστημονικές διασκέψεις θα δημιουργήσουν επίσης το πλαίσιο για τη δικτύωση των κοινοτικών ερευνητών που δρούν εκτός της Κοινότητας, ώστε να οικοδομήσουν ή να διατηρήσουν το δίκτυο επαφών και επιστημονικών τους σχέσεων με τους συναδέλφους τους στην Ευρώπη.

Οι επιστημονικές διασκέψεις δύνανται να λάβουν τη μορφή ευρωπαϊκών διασκέψεων, μαθημάτων, εργαστηρίων ή θερινών σχολείων. Θα αποτελούν κατά κανόνα διοργανώσεις εκδηλώσεων περιορισμένης κλίμακας. Μπορεί να υποστηριχθούν μεγαλύτερης κλίμακας εκδηλώσεις για τη διευκόλυνση της συμμετοχής νεαρών ερευνητών. Θα ενθαρρύνονται μη παραδοσιακές μορφές επιστημονικών συνεδρίων, όπως οι τηλεδιασκέψεις. Οι επιστημονικές διασκέψεις θα είναι ανοικτές σε όλους τους τομείς της επιστημονικής έρευνας, για θέματα που θα επιλέγονται ελεύθερα από τους ίδιους τους ερευνητές.

Τιμητικές διακρίσεις για ερευνητικές εργασίες υψηλού επιπέδου

Οι διακρίσεις αυτές θα αποτελέσουν δημόσια αναγνώριση και προβολή των ερευνητών που έχουν καταλήξει επιτυχώς σε εξέχοντα επιστημονικά ή τεχνολογικά αποτελέσματα μέσω της συλλογικής ευρωπαϊκής έρευνας. Οι τιμητικές διακρίσεις σε νεαρά άτομα που παρήγαγαν αξιόλογο επιστημονικό έργο, ενώ φοιτούν ακόμα στη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση, θα τα ενθαρρύνουν να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους προς όφελος του επιστημονικού και τεχνολογικού μέλλοντος της Ευρώπης, ενώ παράλληλα θα ενθαρρυνθούν και άλλα άτομα της ίδιας ηλικίας ώστε να ενδιαφερθούν ενεργά για την επιστήμη και την έρευνα.

Οι τιμητικές διακρίσεις προβλέπονται ως εξής: το «Βραβείο Descartes» για εξέχοντα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα που προέκυψαν από τη συλλογική ευρωπαϊκή έρευνα. Βραβείο για προπτυχιακούς φοιτητές ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Ευρώπης, οι οποίοι έχουν αναπτύξει πρωτότυπες επιστημονικές ιδέες ή έννοιες σε τομείς σχετικούς με την πρόοδο της ευρωπαϊκής επιστήμης· διαγωνισμός ΕΕ για νέους επιστήμονες, που απευθύνεται σε επιστημονικά ταλέντα ηλικίας 15 έως 20 ετών και που θα διοργανώνεται σε συνδυασμό με κατάλληλες δραστηριότητες «ευαισθητοποίησης του κοινού».

Ευαισθητοποίηση του κοινού

Κύριος στόχος θα είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τις επιστημονικές δραστηριότητες και τις τεχνολογικές εξελίξεις, ιδίως εκείνες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της επιστήμης —στην ευρωπαϊκή της διάταση— και του κοινού. Αυτό θα συμβάλει στο να κατανοήσουν καλύτερα οι ευρωπαίοι πολίτες τον επωφελή αντίκτυπο της επιστήμης και της τεχνολογίας στην καθημερινή τους ζωή, καθώς και

τους περιορισμούς και τις πιθανές επιπτώσεις των ερευνητικών και τεχνολογικών εξελίξεων. Η δραστηριότητα θα αποσκοπεί επίσης στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των επιστημόνων σε θέματα και αντικείμενα που ενδιαφέρουν το κοινό.

Η κοινοτική υποστήριξη θα παρέχεται: για την προώθηση της ευρωπαϊκής δικτύωσης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ επιτυχημένων σχεδίων και πρωτοβουλιών σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο· για την οργάνωση τακτικών συναντήσεων μεταξύ επιστημόνων και ειδικών στον τομέα της επιστημονικής επικοινωνίας· για την προώθηση της συμμετοχής γυναικών στην επιστήμη· για την υποστήριξη της διοργάνωσης ευρωπαϊκής επιστημονικής και τεχνολογικής εβδομάδας ως ευκαιρίας για συνδυασμένη και συντονισμένη επίδειξη των ευρωπαϊκών προσπαθειών στην επιστήμη και την έρευνα· για την παροχή, μέσω ηλεκτρονικών δικτύων και άλλων κατάλληλων μέσων, πληροφοριών σε επίκαιρα επιστημονικά και τεχνολογικά ζητήματα, σε γλώσσα κατανοητή από τους μη ειδικούς πολίτες που ενδιαφέρονται για την επιστήμη.

Β. **Κεντρική δράση: βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής βάσης γνώσεων**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντλεί τη δύναμή της τόσο από τις κοινωνικές και πολιτιστικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των μελών της, όσο και από τις ομοιότητες των εμπειριών και των κοινών αξιών τους. Η Κοινότητα διαθέτει επίσης ισχυρή ερευνητική παράδοση στις κοινωνικοοικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, η οποία πρέπει να επιστρατευθεί για τον προσδιορισμό οικονομικών και κοινωνικών τάσεων και απαιτήσεων, σημερινών και μελλοντικών, ώστε να συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα της Κοινότητας και την ποιότητας ζωής των πολιτών της.

Σε μια περίοδο αυξανόμενων προκλήσεων, που χαρακτηρίζεται από απαράδεκτα επίπεδα ανεργίας, γηράσκοντα πληθυσμό, παγκοσμιοποίηση των οικονομικών, αύξηση των ανισοτήτων, καθώς και σχετικά μειωμένη συμβολή στην παγκόσμια οικονομία, η ευρωπαϊκή κοινωνία θα πρέπει να υποστεί μεταβολές για την επίτευξη βιώσιμης κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, βελτίωσης της ποιότητας ζωής του συνόλου των πολιτών της, καθώς και για τη διατήρηση και ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης της Ευρώπης παγκοσμίως. Οι κοινωνικές επιστήμες πρέπει επομένως να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις προκλήσεις αυτές, να παρακάμψουν τα εθνικά σύνορα, μέσω της ενίσχυσης της μεταξύ τους συνεργασίας και της βελτίωσης της αναλυτικής τους ικανότητας υποστηρίζοντας, ούτως, τη χάραξη πολιτικής. Επιπλέον, η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης έχει δημιουργήσει αφ' εαυτής νέο αντικείμενο μελέτης —την ευρωπαϊκή κοινωνία— που διαφέρει από το άθροισμα των συστατικών της στοιχείων, μολονότι εξαρτάται σαφώς από αυτά.

Στόχο της εν λόγω κεντρικής δράσης θα αποτελέσει η βελτίωση της κατανόησης των διαρθρωτικών μεταβολών που συμβαίνουν στην ευρωπαϊκή κοινωνία, ώστε να εντοπισθούν τρόποι διαχείρισης των αλλαγών και η ενεργότερη συμμετοχή των ευρωπαίων πολιτών στη διαμόρφωση του μέλλοντός τους. Αυτό συνεπάγεται την ανάλυση των κυρίων τάσεων που προκαλούν τις εν λόγω αλλαγές, την ανάλυση των σχέσεων μεταξύ τεχνολογίας, απασχόλησης και κοινωνίας, των επιπτώσεων των νέων τεχνολογιών στις συνθήκες εργασίας την επανεκτίμηση των μηχανισμών συμμετοχής για συλλογική δράση σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς και την επεξεργασία νέων αναπτυξιακών στρατηγικών για την ενίσχυση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

Η παρούσα κεντρική δράση καλύπτει σειρά θεμάτων που συνδέονται με τους γενικούς στόχους του προγράμματος-πλαισίου και αποσκοπεί στον καθορισμό της βάσης για την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη η οποία συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και στην οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης. Τα θέματα αυτά δεν πρέπει να αντιμετωπισθούν μεμονωμένα, αλλά ως αλληλένδετα μέρη ενός συνεκτικού και περιεκτικού πλαισίου.

Στόχος της στήριξης θα είναι η ανάπτυξη εννοιολογικής κατανόησης των διαδικασιών που περιγράφονται παραπάνω, βασιζόμενης σε εμπειρική, συγκριτική και μελλοντολογική έρευνα, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και ενσωμάτωσης δεδομένων και συστημάτων δεικτών, καθώς και της καθιέρωσης κοινών ερευνητικών υποδομών. Με τις δραστηριότητες αυτές η διαδικασία λήψης αποφάσεων θα γίνεται με βάσιμη γνώση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη, των κύριων συνεπειών τους και των πιθανών πολιτικών επιλογών για την αντιμετώπισή τους.

Κοινωνιακές τάσεις και διαρθρωτικές μεταβολές

Μπρος στις βαθιές διαρθρωτικές, δημογραφικές και κοινωνικές μεταβολές, η έρευνα όσον αφορά το θέμα αυτό αποσκοπεί στην αποσαφήνιση των σύνθετων αλληλεπιδράσεων μεταξύ κοινωνιακών τάσεων, ευκαιριών ζωής, μεταβολών στις δομές της οικογενείας, οικονομικών αλλαγών, θεσμών της αγοράς εργασίας, πολιτιστικών προτύπων και συστημάτων αξιών, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές διαφοροποιήσεις της Ευρώπης. Στην ανάλυση θα συμπεριληφθούν τα φαινόμενα της ξενοφοβίας, του ρατσισμού και της μετανάστευσης. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον αντίκτυπο που έχουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ολοκλήρωση, την κοινωνική προστασία και τους παράγοντες κοινωνικών ανισοτήτων και διακρίσεων.

Η μελέτη των αλληλεπιδράσεων αυτών θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των μεταβαλλόμενων μορφών εργασίας και οργάνωσης του χρόνου, της εφαρμογής νέων μορφών απασχόλησης, άτυπης, μερικής ή προσωρινής, της ικανότητας που διαθέτει η εκπαίδευση και η κατάρτιση για την προετοιμασία των ατόμων καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον καθώς και στη βελτίωση των γνώσεων του ζητήματος των φύλων στην ευρωπαϊκή κοινωνία. Η έρευνα θα παράσχει στέρεη βάση γνώσεων και θα συντελέσει στη διαμόρφωση και την ανάπτυξη των συναφών ευρωπαϊκών πολιτικών.

Τεχνολογία, κοινωνία και απασχόληση

Η έρευνα στον τομέα αυτό αποσκοπεί στην καλύτερη κατανόηση της σχέσης αλληλεξάρτησης και όσμωσης μεταξύ τεχνολογίας και κοινωνίας και στην συμβολή σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του σχεδιασμού και της ανάπτυξης. Ενώ η ανάγκη για την ένταξη των κοινωνικών, θεσμικών και περιβαλλοντικών μελημάτων στη διαδικασία της τεχνολογικής ανάπτυξης είναι πλέον αποδεκτή, οι πιθανές επιλογές διαφέρουν ανάλογα με τα διάφορα είδη τεχνολογίας, το επίπεδο ανάπτυξής τους και τη διάδοσή τους στην κοινωνία. Θα πραγματοποιηθεί έρευνα σχετικά με μεθόδους αλληλεπίδρασης μεταξύ των διαφόρων ενεχομένων συντελεστών — προμηθευτών, χρηστών, συμβουλευτικών οργάνων, ιθυνόντων και δημοσίων αρχών. Από τις εργασίες αυτές αναμένεται καλύτερη κατανόηση της χρήσης και του αντίκτυπου των τεχνολογιών σε διαφορετικό εκάστοτε κοινωνικοοικονομικό, εδαφικό, θεσμικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η έρευνα θα εξετάσει επίσης το ρόλο του δημόσιου τομέα στη διαδικασία της καινοτομίας και τις διαδικασίες διαλόγου μεταξύ των αρχών και των λοιπών εταίρων.

Θα δοθεί προσοχή στις σχέσεις μεταξύ τεχνολογίας και απασχόλησης, ιδίως στις νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και στις νέες μορφές οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των νεοεμφανιζόμενων επαγγελμάτων, του γεωγραφικού εντοπισμού της απασχόλησης, των αλλαγών στις συνθήκες εργασίας και στις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού. Θα εξετασθούν επίσης ο ρόλος της καινοτομίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, η έννοια της διά βίου μάθησης, καθώς επίσης και οι τρόποι με τους οποίους η εκπαίδευση και η κατάρτιση μπορούν να ενθαρρύνουν την καινοτομία, να προαγάγουν την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την ισότητα των ευκαιριών.

Διακυβέρνηση και δικαιώματα του πολίτη

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης προκύπτει η ανάγκη επαναξιολόγησης του ρόλου των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης στην Ευρώπη (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και υπερεθνικό). Θα επιδιωχθεί η ανάλυση της αμοιβαίας συνάρθρωσης αρμοδιοτήτων και ευθυνών σε όλα τα επίπεδα και η ανάδειξη των δυνατοτήτων τους ως συντελεστών αλλαγής, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα ανάπτυξης μηχανισμών διαλόγου, συζητήσεων και λήψης αποφάσεων για τη διασφάλιση αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων συντελεστών.

Στόχος της έρευνας θα είναι να εξηγήσει μέχρι ποίου σημείου τα διάφορα είδη οικονομικών και κοινωνικών ρυθμίσεων στην Ευρώπη αποτελούν συνέπεια συγκεκριμένων κοινωνικοθεσμικών και πολιτιστικών δομών, προκειμένου να καθοριστούν καλύτερα οι στρατηγικές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Θα εξετασθούν τόσο ρυθμίσεις των δημοσίων αρχών όσο και πρωτοβουλίες των πολιτών, καθώς και οι δομές όπως τα πολιτικά κόμματα, οι ομάδες δημοσίων συμφερόντων και οι κοινωνικοί εταίροι. Η εξέταση του ρόλου των δημοσίων αρχών θα καλύπτει επίσης την επανεκτίμηση της αποστολής τους, καθώς και της έννοιας της δημόσιας υπηρεσίας και του δημόσιου συμφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό, καίριο στοιχείο θα αποτελέσει η ανάλυση της εξέλιξης των συστημάτων του κράτους προνοίας. Στις εν λόγω αναλύσεις της διακυβέρνησης, θα ληφθεί επίσης υπόψη η έννοια της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής εξουσίας.

Οι αναλύσεις θα συνοδεύονται από τη μελέτη της έννοιας της ιθαγένειας σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και των τύπων και συστημάτων συμμετοχής των πολιτών και των ρυθμίσεων που αυτές συνεπάγονται. Η έρευνα θα αναλύσει επίσης την επίδραση των διαφόρων συστατικών στοιχείων του πολιτισμού (παράδοση, γλώσσα, ιστορία, πολιτιστική κληρονομιά, θρησκείες, μεταναστεύσεις) καθώς και εκπαιδευτικών προτύπων επί της ανάπτυξης των αξιών. Ενδεχομένως η έρευνα στον τομέα αυτόν θα μπορούσε να συμπληρωθεί από ανάλυση στο επίπεδο του ατόμου.

Θα εξετασθούν επίσης ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης σε μια παγκόσμια οικονομία, όπου υπάρχουν σε διαρκώς μεγαλύτερο βαθμό διεθνή οπτικοακουστικά πολιτιστικά προϊόντα. Στα πλαίσια των αναλύσεων θα εξετασθούν οι διασυνδέσεις μεταξύ διακυβέρνησης και δικαιωμάτων του πολίτη.

Νέα αναπτυξιακά μοντέλα για την ενθάρρυνση της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης

Στις μελλοντικές αυτές εργασίες θα επιδιωχθεί η διερεύνηση νέων μοντέλων βιώσιμης ανάπτυξης για την ενθάρρυνση της οικονομικής μεγέθυνσης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας, των ίσων ευκαιριών, της μείωσης των ανισοτήτων και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής. Θα εξετασθεί η δυναμική της δημιουργίας και κατανομής του πλούτου και ο ρόλος του δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο αυτό σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία όπου κυριαρχούν «άυλοι» παράγοντες και παράγοντες υπηρεσιών. Τούτο συνεπάγεται την ανάπτυξη δεικτών και μεθοδολογιών για την αξιολόγηση της κοινωνικής και οικονομικής προστιθέμενης αξίας των διαφόρων μοντέλων παραγωγής, με εντοπισμό των παραγόντων ανταγωνιστικότητας συμπεριλαμβανομένου του ανθρώπινου δυναμικού, και την επισήμανση των διαφόρων πλέον ενδεδειγμένων πολιτικών για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές διαφοροποιήσεις της Ευρώπης και την εξέλιξη της Ευρώπης στον τομέα των παγκόσμιων οικονομικών σχέσεων.

Η έρευνα θα επικεντρωθεί σε αναλύσεις θεμάτων όπως οι οργανωτικές καινοτομίες, οι νέες μορφές εργασίας και απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του εργασιακού δυναμικού του γηραιότερου πληθυσμού, η ανταπόκριση στην αυξανόμενη ζήτηση υπηρεσιών, η ανάπτυξη μη κερδοσκοπικών δραστηριοτήτων αλληλοϋποστήριξης, καθώς και καινοτομίες στην κοινωνικοοικονομική εταιρική συνεργασία. Στην ανάλυση θα συμπεριληφθούν κοινωνικοοικονομικές και δημογραφικές διαφορές στην Ευρώπη καθώς και η επίδραση των αναπτυξιακών μοντέλων στην οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Γ. **Στήριξη της ανάπτυξης πολιτικών στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας στην Ευρώπη**

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που της έχουν ανατεθεί από τη Συνθήκη στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ενισχύσει την ικανότητα στρατηγικής πρόβλεψης των διακυβευμάτων που θα αντιμετωπίσει η Ευρώπη στην επιστήμη και την τεχνολογία, εκμεταλλευόμενη με αποτελεσματικότερο τρόπο τους πόρους που διαθέτει στον τομέα αυτό.

Διεξάγονται πολυάριθμες εργασίες έρευνας, μελέτης ή παραγωγής δεικτών προκειμένου να διαμορφωθεί η επιστημονική και τεχνολογική πολιτική σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ανεπαρκής αλληλεπίδραση μεταξύ των ιδιαίτερα διαφοροποιημένων εθνικών προσεγγίσεων, ο σύνθετος χαρακτήρας και, συχνά, η διεθνική διάσταση των ζητημάτων που ανακύπτουν από τις εργασίες αυτές συνηγορούν υπέρ της δικτύωσής τους, καθώς και υπέρ της σύνθεσης και συντονισμένης εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε να διευκρινιστούν έγκαιρα ορισμένα μείζονα ερωτήματα.

Οι δραστηριότητες συνιστούν μια ευέλικτη υπηρεσία συγκέντρωσης στρατηγικών πληροφοριών, σύνθεσης και εμπειρογνωμοσύνης που αποσκοπούν να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της ειδικής βάσης γνώσεων στα ζητήματα που αναφέρονται στην επιστημονική και τεχνολογική πολιτική, γνώσεις που είναι απαραίτητες στους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων και σε άλλους χρήστες, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τις δράσεις που διεξάγονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, οι δραστηριότητες αποσκοπούν στην προαγωγή της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των κέντρων λήψης αποφάσεων και των ερευνητών, καθώς και σε καλύτερη χρησιμοποίηση των γνώσεων.

Στρατηγική ανάλυση ειδικών πολιτικών ζητημάτων

Η δραστηριότητα αυτή αφορά τη στήριξη αναλυτικών και συνθετικών εργασιών σε περιορισμένο αριθμό ειδικών ζητημάτων της επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής. Οι εργασίες αυτές θα πραγματοποιηθούν από ομάδες εμπειρογνωμόνων που προέρχονται από ειδικευμένους εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, και περιλαμβάνουν μελέτες, σεμινάρια και διασκέψεις. Θα παρέχουν επίσης στους υπεύθυνους για τη λήψη των αποφάσεων πηγή επιστημονικών συμβουλών. Τα ζητήματα που θα εξετασθούν θα προσδιοριστούν με τη συμβολή των υπευθύνων για τη λήψη αποφάσεων και άλλων ενδιαφερομένων για την επιστημονική και τεχνολογική πολιτική συντελεστών στα ακόλουθα πεδία:

— ζητήματα που συνδέονται με τον αντίκτυπο, στις πολιτικές για την επιστήμη και την τεχνολογία, από τις προκλήσεις που ανακύπτουν από τις επιστημονικές και τεχνολογικές μεταβολές, την παγκοσμιοποίηση, την εξέλιξη των κοινωνικών αιτημάτων, τις νέες μορφές ανταγωνισμού και συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, τα προβλήματα που συνιστά η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας καθώς και η ανάπτυξη που σέβεται το περιβάλλον και συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή,

— ζητήματα όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι στόχοι και οι προτεραιότητες των πολιτικών αυτών και τα μέσα εφαρμογής τους συνδέονται με την αντιμετώπισή τους και ανάλυση του κοινωνικοοικονομικού τους αντίκτυπου.

Κοινή βάση δεικτών για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία

Η σύλληψη, ο συντονισμός και η αξιολόγηση των στρατηγικών ΕΤΑ στην Ευρώπη απαιτούν την ύπαρξη κατάλληλων και συγκρίσιμων δεικτών σε διάφορα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, ευρωπαϊκό, παγκόσμιο) συμπεριλαμβανομένων δεικτών μέτρησης της προόδου προς την κατεύθυνση βιώσιμης και διαρκούς ανάπτυξης. Ο δεύτερος αυτός τύπος δραστηριοτήτων, οι οποίες θα διεξαχθούν σε συνεργασία με τη στατιστική υπηρεσία και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, σε συνεργασία με τα εξειδικευμένα ιδρύματα της Ευρώπης, θα συμβάλει στη σταδιακή δημιουργία μιας κοινής, ευρωπαϊκής βάσης δεικτών για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία.

Θα αφορά το συντονισμό και τη χρηματοδότηση των απαραίτητων εργασιών για την εκπόνηση κατάλληλων στατιστικών στοιχείων και νέων δεικτών που θα καλύπτουν την Ένωση και τις κυριότερες τρίτες χώρες· θα μπορεί επίσης να τίθεται στη διάθεση των αρμόδιων υπηρεσιών των κρατών μελών, του ευρωπαϊκού και των εθνικών κοινοβουλίων, καθώς επίσης και των υπηρεσιών της Επιτροπής και όλων των ενδιαφερομένων, ένα συνεκτικό σύνολο δεδομένων τα οποία θα διαβιβάζονται ηλεκτρονικά, που θα συνοδεύεται από τις απαραίτητες υπηρεσίες για την επεξεργασία, την ανάλυση και την ορθή χρήση τους.

2. **ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ**

Μείζον χαρακτηριστικό του παρόντος προγράμματος αποτελεί ο συντονισμός και η υποστήριξη συναφών δραστηριοτήτων σε ολόκληρο το πρόγραμμα πλαίσιο, ιδίως σχετικά με την κατάρτιση των ερευνητών, την υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής και τη συνολική κοινωνικοοικονομική διάσταση της κοινοτικής έρευνας. Η οριζόντια κοινωνικοοικονομική διάσταση της έρευνας εντός των κάθετων θεματικών προγραμμάτων καθιστά τον συντονισμό σημαντικό παράγοντα της επιτυχίας του προγράμματος πλαισίου. Ειδικότερα:

— για τις υποτροφίες «Μαρία Κιουρί»: θα μπορούσαν επίσης να υλοποιηθούν μέσω των θεματικών προγραμμάτων. Για τη διασφάλιση της συνοχής θα εφαρμοσθούν κοινοί κανόνες όσον αφορά την επιλεξιμότητα, τις λεπτομέρειες εφαρμογής, τις νομικές και χρηματοοικονομικές διατάξεις, και θα ορισθεί ενιαίο σημείο υποβολής των προτάσεων,

— για τη μείζονα ερευνητική υποδομή: η συνοχή και η συμπληρωματικότητα της μεθόδου θα διασφαλιστούν μαζί με τις συναφείς δράσεις των λοιπών ειδικών προγραμμάτων,

— για την κοινωνικοοικονομική έρευνα: ο συντονισμός θα επιτευχθεί μέσω συμμετοχής στην κατάρτιση των προγραμμάτων εργασιών, της υποστήριξης της δημιουργίας κατάλληλων μηχανισμών αξιολόγησης, ιδίως με την συμμετοχή κοινωνικοοικονομικών επιστημόνων, και συλλογής και διάδοσης σχετικών πληροφοριών, ώστε να διασφαλιστεί ότι η κοινωνικοοικονομική διάσταση συνεκτιμάται με συνέπεια στα ειδικά προγράμματα,

— για τις δραστηριότητες στήριξης της ανάπτυξης της πολιτικής στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας στην Ευρώπη: η συνοχή και η συμπληρωματικότητα με τις δράσεις των λοιπών ειδικών προγραμμάτων θα διασφαλιστεί μέσω συντονισμού, της χρήσης εναρμονισμένων μέσων (π.χ. θεματικά δίκτυα και ομάδες εμπειρογνωμόνων για χάραξη μέτρων πολιτικής) καθώς και με κοινή προσέγγιση για τη διάδοση των αποτελεσμάτων (π.χ. δημοσιεύσεις, σεμινάρια και διασκέψεις).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το ειδικό πρόγραμμα θα υλοποιηθεί με τις έμμεσες δράσεις ΕΤΑ όπως προβλέπεται στα παραρτήματα II και IV του πέμπτου προγράμματος πλαισίου. Επιπλέον θα ισχύουν οι ακόλουθες διαδικασίες ειδικά για το πρόγραμμα αυτό:

1. **ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΟΡΟΙ**

Υποστήριξη της κατάρτισης και κινητικότητας των ερευνητών

Δίκτυα κατάρτισης στην έρευνα

Ένα δίκτυο κατάρτισης στην έρευνα αποτελείται κατά κανόνα από τουλάχιστον 5 αμοιβαίως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα τριών τουλάχιστον κρατών μελών ή συνδεδεμένων κρατών.

Η κοινοτική χρηματοδότηση θα καλύψει έως και 100 % των συμπληρωματικών επιλέξιμων δαπανών που συνδέονται με την προσωρινή πρόσληψη νέων ερευνητών, προδιδακτορικού και μεταδιδακτορικού επιπέδου, καθώς και με το συντονισμό του κοινού σχεδίου στο οποίο βασίζεται το δίκτυο. Η μέγιστη χρηματοδότηση για το σύνολο ενός δικτύου θα αντιστοιχεί στη δαπάνη πρόσληψης ενός νεαρού ερευνητή για καθένα από τους εταίρους του δικτύου καθώς και στην καταβολή συνεισφοράς έναντι των δαπανών για το συντονισμό του σχεδίου. Ποσοστό τουλάχιστον 60 % της χρηματοδότησης για κάθε δίκτυο θα χορηγηθεί για την κάλυψη των δαπανών πρόσληψης νεαρών ερευνητών.

Η κοινοτική υποστήριξη δεν θα χορηγείται κατά κανόνα για την απόκτηση πάγιου εξοπλισμού ούτε για τη χρηματοδότηση των ερευνητικών εργασιών αυτών καθεαυτών.

Σύστημα υποτροφιών «Μαρία Κιουρί»

Ως φορείς υποδοχής μπορούν να συμμετάσχουν μόνο νομικά πρόσωπα με έδρα και διεθνείς οργανισμοί εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένο κράτος.

Οι ερευνητές που θα επιλεγούν για να συμμετάσχουν στο σύστημα των υποτροφιών «Μαρία Κιουρί» υπάγονται σε τρεις κατηγορίες, όπως ορίζεται στο παράρτημα II του παρόντος προγράμματος. Πρέπει να είναι υπήκοοι κράτους μέλους ή συνδεδεμένου κράτους ή να είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα τουλάχιστον κατά τα τελευταία πέντε έτη [1].

Η έρευνα θα διεξαχθεί σε χώρα άλλη από τη χώρα ιθαγένειας του υποτρόφου ή του πλέον πρόσφατου κέντρου δραστηριοτήτων του. Ωστόσο, θα υπάρχουν εξαιρέσεις για τις περιπτώσεις που η γνώση και η τεχνολογία θα μεταφέρονται σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές, για:

— επανακάμπτοντες ατομικούς υποτρόφους,

— πεπειραμένους ερευνητές, υπό τον όρο ότι η έρευνά τους διεξάγεται σε χώρα εκτός από αυτήν όπου ο πεπειραμένος ερευνητής είναι εγκατεστημένο μέλος του προσωπικού ερευνητικού ιδρύματος.

Ατομικές υποτροφίες «Μαρία Κιουρί»

Η αίτηση για χορήγηση ατομικής υποτροφίας θα υποβληθεί από τον υποψήφιο υπότροφο σε συνδυασμό με τον φορέα υποδοχής. Οι υπότροφοι θα επιλεγούν από την Επιτροπή βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στο παράρτημα IV του παρόντος προγράμματος.

Οι υποτροφίες θα καταβληθούν στον φορέα υποδοχής σύμφωνα με το παράρτημα IV του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου. Το ποσό που θα καταβληθεί για τον υπότροφο θα καθοριστεί για κάθε κράτος μέλος ή συνδεδεμένο κράτος συνεκτιμώντας τόσο το υψηλό επίπεδο των υποτρόφων «Μαρία Κιουρί» όσο και τη

[1] Οι υποψήφιοι για τις υποτροφίες «Μαρία Κιουρί» θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις παραμονής αλλοδαπών και θεώρησης του κράτους μέλους ή του συνδεδεμένου κράτους στο οποίο προτίθενται να διεξαγάγουν την υποτροφία τους.

γενική κατάσταση των ερευνητών αντιστοίχου επιπέδου στη χώρα υποδοχής· στο ποσό θα περιλαμβάνεται πρόβλεψη για τις αντίστοιχες δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης.

Κάθε φορέας υποδοχής θα πρέπει να διασφαλίζει την κάλυψη του υποτρόφου στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης που ισχύει για εργαζόμενους στο εκάστοτε κράτος μέλος ή συνδεδεμένο κράτος, ή σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης που παρέχει τουλάχιστον ανάλογη προστασία ως προς το επίπεδο και την έκταση.

Βιομηχανικές υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί»

Οι φορείς υποδοχής θα επιλεγούν από την Επιτροπή βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στο παράρτημα IV του παρόντος προγράμματος. Στη συνέχεια, οι υπότροφοι θα επιλεγούν από το φορέα υποδοχής. Η Επιτροπή θα καθορίσει λεπτομερή κριτήρια, ιδίως όσον αφορά τα προσόντα και την ισότητα ευκαιριών πρόσβασης, τα οποία πρέπει να τηρήσει ο βιομηχανικός φορέας υποδοχής κατά την επιλογή των υποτρόφων. Πριν από την προσφορά σύμβασης υποτροφίας θα πρέπει η επιλογή των υποψηφίων να έχει επικυρωθεί από την Επιτροπή.

Η κοινή χρηματοδότηση από την Κοινότητα και το ίδρυμα υποδοχής θα επιτρέψει στο τελευταίο να χρηματοδοτήσει μεταπτυχιακούς και νεαρούς ερευνητές που διαθέτουν την απαιτούμενη ερευνητική πείρα.

Αναπτυξιακές υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί»

Οι φορείς υποδοχής θα επιλεγούν από την Επιτροπή βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στο παράρτημα IV του παρόντος προγράμματος. Στη συνέχεια, οι υπότροφοι θα επιλεγούν από το φορέα υποδοχής. Η Επιτροπή θα καθορίσει λεπτομερή κριτήρια, ιδίως όσον αφορά τα προσόντα και την ισότητα ευκαιριών πρόσβασης, τα οποία πρέπει να τηρήσει ο αναπτυξιακός φορέας υποδοχής κατά την επιλογή των υποτρόφων. Πριν από την προσφορά σύμβασης υποτροφίας θα πρέπει η επιλογή των υποψηφίων να έχει επικυρωθεί από την Επιτροπή.

Η κοινοτική χρηματοδότηση θα επιτρέψει στο ίδρυμα υποδοχής να χρηματοδοτήσει νεαρούς ερευνητές με την απαιτούμενη ερευνητική πείρα.

Υποτροφίες «Μαρία Κιουρί» για πεπειραμένους επιστήμονες

Η αίτηση για χορήγηση υποτροφίας για πεπειραμένους ερευνητές θα υποβληθεί από τον υποψήφιο υπότροφο σε συνδυασμό με τον φορέα υποδοχής. Οι πεπειραμένοι ερευνητές θα επιλεγούν από την Επιτροπή βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στο παράρτημα IV του παρόντος προγράμματος.

Η κοινοτική χρηματοδότηση θα επιτρέψει στο ίδρυμα υποδοχής να χρηματοδοτήσει έναν πεπειραμένο ερευνητή.

Παραμονή σε κέντρα κατάρτισης «Μαρία Κιουρί»

Ένα κέντρο κατάρτισης είναι ένα σαφώς προσδιοριζόμενο μέρος ενός οργανισμού ερεύνης, ακριβώς όπως και μια ερευνητική ομάδα ή διασυνδεόμενες ερευνητικές ομάδες. Το κέντρο κατάρτισης πρέπει να είναι διεθνώς αναγνωρισμένο στο αντίστοιχο πεδίο του και να διαθέτει αποδεδειγμένη πείρα στην κατάρτιση διδακτορικού επιπέδου ιδιαίτερα στην κατάρτιση μεταπτυχιακών σπουδαστών από το εξωτερικό. Ως πιθανά κέντρα κατάρτισης αναγνωρίζονται, επίσης, φορείς διοργάνωσης σπουδών για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος διεθνούς επιπέδου, στο πλαίσιο επίσημης συνεργασίας μεταξύ συμμετεχόντων οργανισμών σε διάφορες χώρες, υπό τη μορφή ορισμένων κοινών απαιτήσεων για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Τα κέντρα κατάρτισης θα επιλεγούν από την Επιτροπή βάσει των κριτηρίων που ορίζονται στο παράρτημα IV του παρόντος προγράμματος. Στη συνέχεια, οι νεαροί ερευνητές θα επιλεγούν από το κέντρο κατάρτισης. Η Επιτροπή θα καθορίσει λεπτομερή κριτήρια, ιδίως όσον αφορά τα προσόντα και την ισότητα ευκαιριών πρόσβασης, τα οποία θα πρέπει να τηρήσει το κέντρο κατάρτισης κατά την επιλογή των υποτρόφων. Πριν από την προσφορά σύμβασης υποτροφίας θα πρέπει η επιλογή των υποτρόφων να έχει επικυρωθεί από την Επιτροπή.

Οι νέοι ερευνητές θα πρέπει να παρακολουθούν σπουδές για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος σε χώρα εκτός από αυτήν του ιδρύματος υποδοχής και σε παρεμφερή θεματικό τομέα με αυτόν του κέντρου κατάρτισης. Η περίοδος κατάρτισής τους στο κέντρο κατάρτισης θα πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος των σπουδών τους για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Η κοινοτική χρηματοδότηση θα επιτρέψει στο κέντρο κατάρτισης να χρηματοδοτήσει παραμονή σύντομης χρονικής διάρκειας για τους νεαρούς ερευνητές, το πολύ ενός ακαδημαϊκού έτους.

Βελτίωση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές

Διακρατική πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές

Διεθνείς οργανισμοί φορείς μείζονος ερευνητικής υποδομής στα κράτη μέλη ή σε συνδεδεμένα κράτη μέλη μπορούν κατ' εξαίρεση να χρηματοδοτηθούν από το πρόγραμμα, υπό τον όρο ότι η πρόσβαση που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα είναι συμπληρωματική προς την αποστολή του εκάστοτε οργανισμού και συγχρόνως μη επιλέξιμη για υποστήριξη από τους χρηματοδοτικούς πόρους του ιδίου του οργανισμού.

Η κοινοτική χρηματοδότηση αποβλέπει στην κάλυψη ποσοστού 100 % των οδοιπορικών και των εξόδων διαμονής για επισκέψεις στις εγκαταστάσεις υποδομής από ομάδες ερευνητών που εργάζονται σε κράτη μέλη και συνδεδεμένα κράτη, εκτός του κράτους όπου είναι εγκατεστημένος ο ιδιοκτήτης και φορέας της υποδομής. Η κοινοτική χρηματοδότηση θα καλύψει επίσης έως και ποσοστό 100 % των συμπληρωματικών επιλέξιμων δαπανών για την παροχή πρόσβασης στην υποδομή σε ομάδες ερευνητών· οι δαπάνες αυτές θα υπολογιστούν είτε βάσει μοναδιαίου τέλους χρήστη, που θα αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης με κάθε φορέα υποδομής και θα προκύπτει από το άμεσο κόστος λειτουργίας του, είτε βάσει του πραγματικού συμπληρωματικού κόστους που συνδέεται με τη διάθεση της εγκατάστασης σε ομάδες επισκεπτών ερευνητών. Από τις επιλέξιμες δαπάνες εξαιρείται κάθε συμβολή στις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Δίκτυα συνεργασίας στον τομέα των υποδομών

Τα δίκτυα συνεργασίας στον τομέα των υποδομών θα υλοποιηθούν υπό μορφή θεματικών δικτύων. Κάθε δίκτυο θα περιέχει τουλάχιστον τρία αμοιβαίως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, φορείς ερευνητικής υποδομής, από τουλάχιστον τρεις διαφορετικές χώρες-κράτη μέλη και συνδεδεμένα κράτη και θα συντονίζονται από νομικό πρόσωπο που είναι φορέας ερευνητικής υποδομής.

Σχέδια ερευνητικής υποδομής ΕΤΑ

Τα σχέδια ΕΤΑ θα περιλαμβάνουν τουλάχιστον δύο αμοιβαίως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, φορείς ερευνητικής υποδομής, σε τουλάχιστον δύο χώρες-κράτη μέλη και συνδεδεμένα κράτη. Το έργο θα συντονίζεται από νομικό πρόσωπο, φορέα ερευνητικής υποδομής.

Συντονισμένες δράσεις

Η Επιτροπή δύναται να δρομολογεί, από κοινού με νομικά πρόσωπα, φορείς ερευνητικής υποδομής και αναδόχους στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος (ή στο προηγούμενο πρόγραμμα κατάρτισης και κινητικότητας ερευνητών), συντονισμένες δράσεις για την ενθάρρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ φορέων υποδομής και ερευνητών από κράτη μέλη ή συνδεδεμένα κράτη, σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος και σε συμπλήρωση προσπαθειών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας

Επιστημονικές διασκέψεις υψηλού επιπέδου

Οι συμμετέχοντες στα πλαίσια αυτά θα είναι νομικοί φορείς όλων των επιστημονικών τομέων, οι οποίοι επιθυμούν να διοργανώσουν επιστημονική διάσκεψη, με αντιπροσωπευτική συμμετοχή ερευνητών από την εκάστοτε επιστημονική κοινότητα.

Στόχος της κοινοτικής χρηματοδότησης είναι να συμβάλει στις δαπάνες διοργάνωσης, τη συμμετοχή ομιλητών ή εκπαιδευτικού προσωπικού και να καλύψει σε ποσοστό έως και 100 % δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή νεαρών ερευνητών στην εκδήλωση που θα επιλεγεί. Στήριξη θα διατεθεί επίσης για τη διευκόλυνση της συμμετοχής ερευνητών, πολιτών ενός από τα κράτη μέλη ή συνδεδεμένα κράτη, οι οποίοι κατά τη χρονική περίοδο της εκδήλωσης εργάζονται σε εργαστήρια ή ιδρύματα εκτός των κρατών μελών ή των συνδεδεμένων κρατών.

Τιμητικές διακρίσεις για ερευνητικές εργασίες υψηλού επιπέδου

Οι συμμετέχοντες στο «Βραβείο Descartes» θα είναι ερευνητές οι οποίοι επέτυχαν εξέχοντα επιστημονικά ή τεχνολογικά αποτελέσματα κατόπιν ευρωπαϊκής συλλογικής έρευνας.

Οι συμμετέχοντες για την τιμητική διάκριση προπτυχιακών φοιτητών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και στο διαγωνισμό της ΕΕ για νέους επιστήμονες θα είναι νομικά πρόσωπα, τα οποία οργανώνουν αντίστοιχες διαδικασίες σε εθνικό επίπεδο και νέοι, τα σχέδια των οποίων επελέγησαν στα πλαίσια αυτά.

Η κοινοτική χρηματοδότηση θα καλύψει ποσοστό έως και 100 % των δαπανών προετοιμασίας και διοργάνωσης των κατάλληλων διαδικασιών επιλογής, συμπεριλαμβανομένης της απονομής χρηματικών βραβείων ή αντίστοιχης αναγνώρισης στα πλέον αξιόλογα σχέδια.

2. **ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ**

Τα συνοδευτικά μέτρα περιλαμβάνουν συγκεκριμένα:

— μελέτες υποστήριξης του ειδικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας μελλοντικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών θεμάτων τα οποία ενδέχεται να ανακύψουν κατά την πορεία του προγράμματος,

— ανταλλαγή πληροφοριών, διασκέψεις, σεμινάρια, συναντήσεις εργασίας, στρογγυλά τραπέζια, ομάδες μελέτης,

— προσφυγή σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, ιδιαίτερα για συνεχή και συστηματική παρακολούθηση του ειδικού προγράμματος, όπως προβλέπεται από το άρθρο 5, παράγραφος 1 του πέμπτου προγράμματος πλαισίου, για την εξωτερική αξιολόγηση των δράσεων που προβέπονται από το άρθρο 5 παράγραφος 2 του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου, την αξιολόγηση των έμμεσων δράσεων ΕΤΑ και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους,

— δραστηριότητες διάδοσης, πληροφόρησης και επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων επιστημονικών δημοσιεύσεων και δραστηριοτήτων για την προβολή και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και τη μεταφορά τεχνολογίας,

— προβολή της ταυτότητας και του κύρους των υποτρόφων «Μαρία Κιουρί», ιδίως μέσω της ένωσης υποτροφιών «Μαρία Κιουρί»,

— υποστήριξη ώστε να συγκεντρωθούν δυνητικοί συμμετέχοντες με σκοπό την επεξεργασία λεπτομερούς προγράμματος εργασιών για ερευνητική πρόταση, ιδίως ως μέσο ενθάρρυνσης προτάσεων σε νεοεμφανιζόμενα επιστημονικά και τεχνολογικά πεδία ή σε καινοτόμες διεπιστημονικές προσεγγίσεις, ή σε πεδίο περιορισμένης έως τώρα διακρατικής συνεργασίας,

— υποστήριξη συστημάτων για την πληροφόρηση και τη συνδρομή ερευνητικών φορέων, μεταξύ των οποίων και ΜΜΕ.

3. **ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Η Επιτροπή φροντίζει να διασφαλίσει, δυνάμει του προγράμματος, τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των εμμέσων δράσεων ΕΤΑ, ιδίως με την ομαδοποίησή τους γύρων από κοινό στόχο, καθώς και για την αποφυγή αλληλεπικάλυψης προσπαθειών, σεβόμενη τα θεμιτά συμφέροντα των προτεινόντων έμμεσες δράσεις ΕΤΑ.

Διασφαλίζεται επίσης, κατά το δυνατόν, συντονισμός μεταξύ των δράσεων του ειδικού προγράμματος και των δράσεων που διεξάγονται στα πλαίσια:

— άλλων ειδικών προγραμμάτων για την υλοποίηση του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου,

— προγραμμάτων έρευνας και κατάρτισης σε εφαρμογή της απόφασης 1999/64/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, για το πέμπτο πρόγραμμα-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) για τις δραστηριότητες έρευνας και κατάρτισης (1998-2002) [1],

— άλλων ευρωπαϊκών πλαισίων έρευνας, συμπεριλαμβανομένων του Eureka και του COST,

[1] ΕΕ L 26 της 1.2.1999, σ. 34.

— άλλων κοινοτικών σχετικών με την έρευνα μέσων όπως τα Phare, Tacis, MEDA, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, τα διαρθρωτικά ταμεία και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τα προγράμματα στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας.

Ο συντονισμός συνίσταται:

i) στον προσδιορισμό των κοινών θεμάτων ή προτεραιοτήτων με στόχο ιδίως:

— την ανταλλαγή πληροφοριών,

— την εκτέλεση έργων που έχουν συναποφασιστεί, ιδίως όσων συνεπάγονται την κοινή εφαρμογή μιας από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 9 των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης·

ii) στην ανακατανομή των προτάσεων για έμμεσες δράσεις ΕΤΑ μεταξύ ειδικών προγραμμάτων ή μεταξύ ειδικού προγράμματος και προγράμματος έρευνας και κατάρτισης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα ειδικά κριτήρια επιλογής για ορισμένα μέρη του παρόντος προγράμματος, τα οποία συμπληρώνουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 3, είναι τα ακόλουθα:

Υποστήριξη της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών

Δίκτυα κατάρτισης στον τομέα της έρευνας

Τα δίκτυα θα επιλεγούν βάσει της επιστημονικής αξίας του σχεδίου συλλογικής έρευνας στο οποίο βασίζεται το δίκτυο καθώς και της ποιότητας και περιεχομένου του επιμορφωτικού προγράμματος του δικτύου. Τα δίκτυα που προωθούν αλληλεπίδραση μεταξύ διαφορετικών επιστημονικών κλάδων και αυτά που περιλαμβάνουν συμπληρωματικές ομάδες, καθώς και όσα περιλαμβάνουν σημαντικές συνδέσεις με τη βιομηχανία, θα προτιμηθούν έναντι δικτύων κατά τα λοιπά ισάξιων, όπου τα στοιχεία αυτά είναι σχετικά με το επιμορφωτικό πρόγραμμα του δικτύου.

Σύστημα υποτροφιών «Μαρία Κιουρί»

Ατομικές υποτροφίες «Μαρία Κιουρί»

Στα κριτήρια επιλογής θα περιλαμβάνεται η ερευνητική πείρα και η ικανότητα του υποψηφίου, ο αντίκτυπος και το όφελος της κατάρτισης για τον υποψήφιο, η ερευνητική ποιότητα της ερευνητικής ομάδας υποδοχής, η δυνατότητα του φορέα υποδοχής να ανταποκριθεί στις ειδικές ανάγκες κατάρτισης του υποψηφίου στη συγκεκριμένη έρευνα, καθώς και η επιστημονική και τεχνολογική ποιότητα και σημασία του σχεδίου.

Για τις υποτροφίες επανόδου στα κριτήρια επιλογής θα περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα και η κτηθείσα ερευνητική πείρα του υποψηφίου κατά τη διάρκεια της αρχικής υποτροφίας, καθώς και το όφελος για τη νέα ερευνητική ομάδα υποδοχής.

Βιομηχανικές υποτροφίες υποδοχής «Μαρίας Κιουρί»

Οι φορείς υποδοχής θα επιλεγούν από την Επιτροπή. Στη συνέχεια, θα επιλεγούν οι υπότροφοι από τον φορέα υποδοχής. Η Επιτροπή θα καθορίσει λεπτομερή κριτήρια, αναφορικά ιδίως με τα προσόντα και τις ευκαιρίες ίσης πρόσβασης που θα πρέπει να τηρήσει ο επιχειρηματικός φορέας υποδοχής κατά την επιλογή των υποψηφίων. Η επιλογή των υποψηφίων θα πρέπει να επικυρωθεί από την Επιτροπή πριν από την προσφορά συμβάσεων στους υποτρόφους.

Στα κριτήρια επιλογής θα περιλαμβάνεται η ερευνητική ποιότητα του φορέα υποδοχής, η ικανότητά του για παροχή κατάλληλης κατάρτισης, οι σχετικές με την εποπτεία ρυθμίσεις και οι ερευνητικές εγκαταστάσεις που θα χρησιμοποιήσει ο υπότροφος, οι διακανονισμοί συνεργασίας με άλλους ερευνητικούς οργανισμούς, καθώς και η επιστημονική και τεχνολογική ποιότητα και σημασία του προτεινόμενου ερευνητικού πεδίου.

Οι υποψήφιοι θα επιλεγούν από τον φορέα υποδοχής βάσει της επιστημονικής τους ικανότητας καθώς και σε σχέση με τη συμβατότητα της ερευνητικής τους πείρας με το προτεινόμενο ερευνητικό πεδίο.

Αναπτυξιακές υποτροφίες υποδοχής «Μαρίας Κιουρί»

Οι φορείς υποδοχής θα επιλεγούν από την Επιτροπή. Στη συνέχεια, θα επιλεγούν οι υπότροφοι από τον φορέα υποδοχής. Η Επιτροπή θα καθορίσει λεπτομερή κριτήρια, αναφορικά ιδίως με τα προσόντα και τις ευκαιρίες ίσης πρόσβασης που θα πρέπει να τηρήσει ο αναπτυξιακός φορέας υποδοχής κατά την επιλογή των υποψηφίων. Η επιλογή των υποψηφίων θα πρέπει να επικυρωθεί από την Επιτροπή πριν από την προσφορά συμβάσεων στους υποτρόφους.

Στα κριτήρια επιλογής περιλαμβάνεται η καταλληλότητα και ο αντίκτυπος των ικανοτήτων που επιδιώκεται να αποκτηθούν, το κατά πόσον οι νέες αυτές ικανότητες συμβιβάζονται με τις υφιστάμενες ικανότητες του φορέα υποδοχής, το ενδεδειγμένο μέγεθος της ερευνητικής ομάδας υποδοχής ώστε να υπάρξουν κατάλληλες συνθήκες εργασίας για τους υποτρόφους, καθώς και ο διεθνής χαρακτήρας των ερευνητικών δραστηριοτήτων της ερευνητικής ομάδας υποδοχής.

Οι υπότροφοι θα επιλεγούν από τον φορέα υποδοχής βάσει των επιστημονικών τους ικανοτήτων και σε σχέση με τη συμβατότητα της ερευνητικής τους πείρας με τις ανάγκες του φορέα υποδοχής.

Υποτροφίες «Μαρίας Κιουρί» για πεπειραμένους ερευνητές

Στα κριτήρια επιλογής θα περιλαμβάνεται η επιστημονική αριστεία του υποψηφίου, η επιστημονική και τεχνολογική ποιότητα και η καταλληλότητα του έργου, καθώς και η σημασία, η επίδραση και το όφελος της υποτροφίας για τα ενεχόμενα μέρη.

Παραμονή σε κέντρα κατάρτισης «Μαρία Κιουρί»

Τα κέντρα κατάρτισης θα επιλεγούν από την Επιτροπή. Στη συνέχεια, οι νέοι ερευνητές θα επιλεγούν από το κέντρο επιμόρφωσης. Η Επιτροπή θα καθορίσει λεπτομερή κριτήρια, αναφορικά ιδίως με τα προσόντα και τις ευκαιρίες ίσης πρόσβασης που θα πρέπει να τηρήσει το κέντρο κατάρτισης κατά την επιλογή των υποψηφίων. Η επιλογή των υποψηφίων θα πρέπει να επικυρωθεί από την Επιτροπή πριν από την προσφορά συμβάσεων στους υποτρόφους.

Στα κριτήρια επιλογής περιλαμβάνεται η ερευνητική ποιότητα του κέντρου κατάρτισης, η δυνατότητα του κέντρου να παράσχει κατάρτιση στην έρευνα, τεκμήρια επιτυχούς κατάρτισης διεθνούς διδακτορικού επιπέδου κατά το παρελθόν, και το ενδεδειγμένο μέγεθος του κέντρου κατάρτισης για την εξασφάλιση κατάλληλων εργασιακών συνθηκών για τους νέους ερευνητές.

Οι νέοι ερευνητές θα επιλεγούν από το κέντρο κατάρτισης βάσει των επιστημονικών τους ικανοτήτων καθώς και με κριτήριο την καταλληλότητα του κέντρου κατάρτισης για τις συγκεκριμένες σπουδές τους, σε επίπεδο διδακτορικού.

Βελτίωση της πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές

Διακρατική πρόσβαση σε μείζονες ερευνητικές υποδομές

Τα κριτήρια για την επιλογή της υποδομής που θα υποστηριχθεί θα είναι η ποιότητα της υποδομής, η ποιότητα της έρευνας που θα μπορούν να διεξαγάγουν εκεί οι εξωτερικοί χρήστες, η ποιότητα της επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης και μηχανισμών στήριξης που παρέχονται στους εν λόγω εξωτερικούς χρήστες, ο βαθμός ενδιαφέροντος που επιδεικνύεται από νέους διεθνείς χρήστες που προέρχονται από χώρες όπου δεν υφίσταται παρόμοια υποδομή, καθώς και η οικονομική απόδοση της κοινοτικής στήριξης.

Δίκτυα συνεργασίας στον τομέα των υποδομών

Τα δίκτυα συνεργασίας στον τομέα των υποδομών θα επιλεγούν βάσει του δυναμικού που διαθέτουν για τη βελτίωση της πρόσβασης και των παρεχόμενων υπηρεσιών από ερευνητικές υποδομές κοινοτικού ενδιαφέροντος καθώς και βάσει της ικανότητας των συμμετεχόντων για αποτελεσματικό συντονισμό των δραστηριοτήτων του δικτύου.

Σχέδια ερευνητικής υποδομής ΕΤΑ

Τα σχέδια ΕΤΑ θα επιλεγούν βάσει της επιστημονικής πρωτοτυπίας του σχεδίου, της ποιότητας της ακολουθούμενης ερευνητικής μεθόδου και του προγράμματος εργασιών, της δυνατότητας του σχεδίου να βελτιώσει την παροχή υποδομών στην Ευρώπη, καθώς και του βαθμού του γενικών επιδεικνυόμενου ενδιαφέροντος εκ μέρους φορέων παροχής υποδομής στο πεδίο και εκ μέρους της κοινότητας των χρηστών.

Προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας

Επιστημονικές διασκέψεις υψηλού επιπέδου

Τα κριτήρια για την επιλογή των επιστημονικών διασκέψεων που θα υποστηριχθούν θα είναι το ενδιαφέρον που παρουσιάζει το προτεινόμενο θέμα για την ευρύτερη επιστημονική κοινότητα, η ποιότητα του προτεινόμενου προγράμματος της διάσκεψης καθώς και η συνάφειά της με την κατάρτιση της νέας γενεάς ευρωπαίων ερευνητών.

Τιμητικές διακρίσεις για ερευνητικές εργασίες υψηλού επιπέδου

Θα απονέμονται διακρίσεις βάσει της επιστημονικής ποιότητας και της συνάφειας των παρουσιαζόμενων έργων. Λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ηλικία και το επιστημονικό ιστορικό των συμμετεχόντων.

Ευαισθητοποίηση του κοινού

Για να εξασφαλισθεί η επιλογή τους για κοινοτική στήριξη, θα πρέπει τα έργα να αφορούν θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος και να συνεπάγονται αλληλεπίδραση υψηλής ποιότητας μεταξύ επιστημόνων και φορέων μετάδοσης των επιστημονικών ιδεών προς όφελος των ευρωπαίων πολιτών. Θα προτιμηθούν τα έργα και οι πρωτοβουλίες όπου συμμετέχουν τουλάχιστον τρεις αμοιβαίως ανεξάρτητοι εταίροι από τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένα κράτη. Άλλα σχέδια ενδέχεται να επιλεγούν για στήριξη εάν εγγυώνται την παραγωγή μεταβιβάσιμων αποτελεσμάτων, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από συντελεστές που δεν συμμετέχουν στο αντίστοιχο σχέδιο.